

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej

Fél évre ... 480 Lej

Negyed évre ... 240 Lej

Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 baniva' t5 b8

Szováta,

és a csendes székelyföldi fűrdő-bely, néhány nap óta a politikai érdeklődés homlokterébe került. Ott nyaral a nemzeti párt több előkező tagja és odavárják rövidesen a liberális párt vezetőit is. Nem újság, hogy ezen a politikamentes és semleges helyen a két ellenzéki párt között a közeledés és a mind bizonyosabbnak látszó együttműködés kérdése kerül behatározható tárgyalás alá.

Már magában véve a két régi haragos egymással szembenálló fél kibékülése és közeledése érdekes politikai szenzációszámba megy. Azonban, — úgy látszik — a máskor megszokott politikai munkaszüneten éppen mostanra tartogatja a legnagyobb meglepetéseket. Mert mielőtt a nemzeti párti és liberális vezetők áldomást ihattak volna Szovátán a teljes kibékülés öröme, egészen váratlanul egy újabb, s hozzátetjük, igen figyelemreméltó esemény játszódott le Szovátán.

Minden előzetes értesítés nélkül odaérkezett Goga Octavian belügyminiszter Lepadatu pénzügyminiszter társaságában. Ennek az utazásnak — a beavatottak szerint — kettős célja van. Gogának egyik törekvése az, hogy Lepadatu kibékítse az ugyancsak Szovátán nyaraló Garoflid földművelésügyi miniszterrel. Ez a misztérió előreláthatólag eredménnyel jár, mert — bucaresti-i jelentés szerint — Goga ezt a feladatát a legteljesebb siker reményében vállalta.

A másik feladata pedig az volt a belügyminiszternek, hogy személyes jelenlétével ellensúlyozza, — hogy úgy mondjuk — kivegye a nemzeti és liberális vezetők tárgyalásait és azoknak előre nem is látható következményeit. A szovátai fűrdő szakonyjának vendégei között érthetően nagy felháborítást is keltett az a körülmény, hogy Goga Octavian órák hosszat bétált Dan Sever, Vescanu János, Porutiu Péter és Ropescu Ndrrian társaságában.

A belügyminiszter szovátai látogatásának különös és komolyan méltánylandó jelentőséget kölcsönöz az a tény, hogy a jövő hét folyamán ismét Szovátára utazik, de akkor már Averescu miniszterelnökkel egyetemben. Ebből azok, akik előszeretettel szoktak politikai horoszkopokat felállítani, azt következtetik, hogy Goga belügyminiszter bizonyos ígéreteket kaphatott a nemzeti párti politikusoktól.

A nemzeti párt és a liberális-párt fuziója.

Milyen hatással lehet a nagy politikára a két párt együttműködése. — Sándor József szenátor nyilatkozata az Aradi Közlönynek.

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 6. Saját tudósítónktól.) A nyári szünet alatt mindentől a világon, a politikában szélcsend áll be. Nálunk ez az év kivételt képez. Romániában ez idén nincsen nyári szünet a politikában. Sőt. Ha valaha a külföldre költözött dolgozó, a politikát mindenkor irányító, intrika, az a bizonyos láthatatlan kéz, úgy most igazán aktív tevékenységet fejt ki. Ami pár hónappal ezelőtt még lehetetlennek látszott, a nemzeti párt és a liberális párt együttműködése, azt most szinte már megvalósítottak kell tekinteni. Általános a politikai nézet, hogy ez a két párt, már a közeljövőben, egymás mellett fog harcolni. Egyelőre tudósításon időlelt, talán lassítottak is volna ennek az eseménynek a hatását. De kell várni az eseményeket.

A fuzió és a magyarság.

Hogy nekünk magyarságunk mit jelenthet a négyévi uralmáról hírhedt liberálisok együttműködése, illetve egyesülése a nemzeti párttal, melynek vezetői viszont Erdélyből kerültek ki, közöttünk nőttek fel, a mi mentálitásunkban nevelkedtek, a román politikában legártalmasabb parlamentünkhez: Sándor József szenátorhoz fordulunk felvilágosításért.

Sándor József tudvalevőleg lelenleg a Magyar Párt elnöki tisztességét látja el, hihetetlen fáradhatatlansággal. Mindennap pontosan ellátogat a pártirodába, iratokat tanulmányoz és elintézt minden függő ügyet. Ilyen munkájában találta őt munkatársunk, amikor véleményét ebben a nagyhorderejű kérdésben kikérte. Rövid gondolkodás után Sándor József a következőket mondotta:

Kétpártos rendszer Romániában.

Régi nézetem és felfogásom — mondja — hogy Romániának, közérdekből, két többségi pártra van szüksége. És pedig: Egy kiváltképpen nemzeti érzelmi, többé kevésbé konzervatív jellegű pártra, amilyen ma a nemzeti liberális párt. Szüksége van egy többé kevésbé szociális jellegű inkább radikális pártra, melyre a néppárt illetve a parasztpárt volna hivatalos.

Ez a két adottság magával rántja a nemzeti párt jövőjét és egyrésze, hítem szerint, bemegy a liberális pártba — azt megújítja, felfrissíti, úgy amint Magyarországon annak idején megújította és felfrissítette a szintén konzervatív pártot, az Apponyi-féle párt.

A régi 48-as független párt és a romániai demokrácia.

Az igazi demokrata párt, mint Magyarországon a független 48-as párt volt, Romániában a néppártból és a parasztpártból kell, hogy kéljék. A magyarországi ellenzékben is voltak színezetek, azért a főkérdésekben a párt mindig egységes volt és kétségtelenül más irányt adhatott volna Magyarországon sorsának, ha nem lett volna közben az Ausztriával való közjogi kérdésnek akadálya. Románia olyan szerencsés, hogy ilyen végzetes teherrel nem kell megbirkózni.

Mi lesz a gyulafehérvári határozatokkal.

Ha ez a két nagy párt így alakul, a romániai kisebbség sorsa is megfelelő orientáció elé kerül. Választania kell a konzervatív, vagy az igazi liberális irányzat között. Mindenesetre a magyar ságra nézve, mint sarkpont, ahova a politikai deklaráció állandóan mutatni fog, mindig a gyulafehérvári határozat marad és minden attól függ, hogyha a nemzeti párt tényleg fuziót csinál, nem fogja-e kifejezteni a gyulafehérvári határozatokat, illetve azok megvalósítá-

sát nem fogja-e burkolt adagokban, ad calendas grecas, elolni, ami a végén kényszerítheti a magyarságot a politikai autonómia követelésére is.

Egyelőre a Magyar Párt a néppárttal való megértés jegyében várakozó állásponton van és további magatartását illetően sok függ attól, hogy a mai három ellenzéki párt milyen megértést tanúsít a Magyar Párt jogos és igazságos várakozásai, illetve igényei teljesítésével szemben.

Ami személyemet illeti, köztudomású, hogy egész közpályám alatt az emberszeretet, a liberalizmus és a demokráciáms jegyében életem, ezt fogom követni a jövőben is, s Isten adja, hogy szimpátiámban, melynek annyiszor kifejezést adtam, ne csalakozzam.

(R. P. D.)

(Bucuresti, augusztus 6.) Az Adeverul értesülése szerint Angheliescu volt közoktatásügyi miniszter és Petrovici Mihály, a nemzeti párt ismert vezére ma délben együtt ebédeltek a Modern étteremben, ahol hosszasan elbeszélgettek. A lap ebből a liberális és nemzeti párti közeledésnek újabb bizonyítékát látja.

Nemzetipárti támadás a Magyar Párt ellen

Az országos pártvezetőség hivatalos cáfolata.

(Kolozsvár, augusztus 6.) A Patria, a nemzeti párt hivatalos organuma újból súlyos támadást intéz a Magyar Párt ellen. A cikk foglalkozik a gyergyószentmiklósi nagygyűléssel és nem állít kevesebbet, mint azt, hogy a Magyar Párt azért rendezte Gyergyószentmiklóson az idej közgyűlést, mert fél Kolozsvártól. Ebben a városban — írja az újság — a díszidensek, az ellenzékiek olyan hatalmas tábort képviselnek, hogy a pártvezetőség nem meri Erdély központjában a gyűlést megrendezni. Azt is állítja a Patria, hogy Koós Károly és párthívei, akik tudvalevőleg kiléptek a Magyar Pártból, a Gyergyóba összehívott közgyűléssel egyidejűleg, Kolozs-

márra hívtak össze nagygyűlést. A Magyar Párt vezetősége köréből kijelentik, hogy a Patria cikkéből egyetlen szó sem igaz. A párt kizárólag azért rendezte meg az idej közgyűlést a Székelyföldön, mert onnan érkezett a közgyűlésre vonatkozólag az első meghívás. A Magyar Pártnak ellenzéki csoportja nincsen. Koós Károly és őt közvetlen híve kiléptek ugyan a pártból, de kijelentették, hogy új pártot nem alakítanak és ezért annál kevésbé akarnak különálló nagygyűlést tartani. Bárdos Péter ezt írásban is leszögezte. A Patria vádjai e szerint csak óhajtatást tolmácsolnak, amelyekkel érdemlegesen nem érdemes foglalkozni.

Gajda tábornokból bankigazgató lesz.

Prágából táviratozzák: A Narodni Listy esti lapja írja, hogy néhány lapnak az a híre, amely szerint Gajda tábornok, a cseh-szlovák hadsereg degradált vezérkari főnöke önként mond le

nem felel meg a valóságnak. Hír szerint a volt vezérkari főnök ügyének végleges elintézése után a bankszakmában keres elhelyezkedést, még pedig a Zivnovstenska Banka egyik igazgatói állását ajánlották fel a tábornoknak.

Eajsza a magyar belügyminiszter után Erdélyben.

Rakovszky Iván két nappal ezelőtt érkezett autón Románia földrére. — Előbb Tisza Kálmánt látogatta meg, majd Marosvásárhelyre utazott.

(Nagyvárad, augusztus 6.) Rakovszky Iván magyar belügyminiszter romániai utazásával napok óta foglalkozik a román és magyar sajtó. — Érdekes, hogy egyes román lapok már hetekkel ezelőtt megírták, hogy Rakovszky Marosvásárhelyre utazott és ott politikai tárgyalásokat folytatott többek között Bánffy Miklós gróffal. Ezzel szemben a tény az, hogy Rakovszky mindössze tegnapelőtt lépte át először a román határt és utazása teljesen magánteremtésű. Az első látogatása Tisza Kálmán grófnak szólt, aki a csegődi birtokán lakik Szalonta mellett. — Rakovszky Iván, aki autón, diplomáciai utlevéllel érkezett, tudvalevőleg néhai ifjabb Tisza István gróf özvegyét, Sándor Klárát vette nőül és Csegődön a Székelyföldön lakó Sándorcsaládot látogatja meg. Rakovszky Iván megérkezésének és csegődi tartózkodásának híre hamarosan elterjedt Váradon. Természetesen mindenki politikai vonatkozásokat is keresett a magyar belügyminiszter látogatásában és nagyváradi tudósítónk Csegődre utazott, hogy beszélgetést folytasson Rakovszky Ivánnal. Utjáról most a következőket jelentí:

Reggel kilenc órakor érkeztem a kis órához, ahol a Tisza-kastély alig tíz percre nyírt. Ilyen korán nem illik háborgatni egy minisztert és ezért a parkban tettem hosszú sétát. Ott holdas nagy park közepén van az emeletes Tisza-kastély. Bekerülök a terras alá és ott látom Tisza Kálmán grófit, aki inasával beszélget. Amint észreveszi, hogy látogatója érkezett, bocsánatot kér és néhány perc múlva rendelkezésünkre áll. Mikor megtudja, hogy Rakovszky miniszterrel akarok beszélgetést folytatni, sajnálattal jelenti ki, Rakovszky mindössze huszonnégy órát tartózkodott Csegődön. Családi ügyekben jött, mint a Tisza-gyermekek gondnoka s másnap délelőtt autón, már tovább utazott Csapóra, Marosvásárhely környékére, felesége rokonaihoz.

— A bucaresti-i és budapesti lapok — mondtam — messze-menő kombinációkat fűztek Rakovszky erdélyi látogatásához. Al-e valami politikum a kegyelmes ur látogatása mögött?

— Abszolút semmi — felelte Tisza gróf. — Egyes lapok nemrégiben már írtak arról, hogy Rakovszky Iván Marosvásárhelyen van, de ugyanakkor olvasható volt, hogy Budapesten egy pártgyűlésen vett részt. A magyar miniszter tegnapelőtt érkezett először Románia földrére.

Sajnálkozom. Rakovszky már minden Csegődön s így nem csinálhatok vele politikai interjút, de azt hiszem, akkor sem csinálhatom volna, ha itt találom. Egy politikai kérdés azonban a nyelven van: Miért nem vesz részt Tisza Kálmán gróf az erdélyi magyarság közéletében, amikor itt minden egész magyar emberre szükség van? Nem, ezt a kérdést nem lehet feltenni. Megtudom, hogy gazdaságát olyan szakértelemmel és buzgalommal ve-

zeti, hogy páriát ritkítja ezen a téren Középeurópában. Mint agn-

Monstre-pör a magyarországi román megszállás idejéből.

A budapesti Népszava vádja a váci káptalan ellen Tömegkivégzés különös epilógusa.

(Budapest, augusztus 6.) Nagy érdeklődést keltő monstre-pör tárgyalását kezdte meg a budapesti törvényszék, amelynek előmenyei még a magyarországi román megszállás idejére nyúlnak vissza. A per érdekességét növeli az a körülmény is, hogy a budapesti törvényszék Török-tanácsa Vácra szállott ki s ott tárgyalja le a budapesti Népszava ellen indított pört. A Népszava 1924. február nyolcadikán megjelent számában azt írta, hogy a román megszállás idején, 1919. augusztusában két nap leforgása alatt először kilenc, majd ötvenöt embert löttek agyon. A lölettek között volt a Népszava szerint Matejka János tanár is, akit két golyó járt át, de hajnalban magához tért és elmenekült.

A Népszava Matejka bemondása alapján két névsort is közölt. Az egyik névsor azoknak a kivégzetteknek a neveit tartalmazta akiket azóta már exhumáltak is, a másik névsor pedig azoknak az előkelő férfiaknak a neveit sorolta fel, akik Matejka szerint a román hadsereg alattalán vádakkal beárulták és valósággal a rögtönítélő bíróság kezére játszották az áldozatokat. Ennek az állítólagos bizottságnak tagjai voltak — a szociálista lap szerint —

da ő és nem politikus. A csegődi kirándulásom nem sikerült, de azért megtudtam Rakovszky miniszter utazásának célját és megismertem Tisza Kálmán gróf magyar vendégszeretetét. (—)

Zádor János akkori váci polgármester, Hornyánszky Zoltán ügyvéd, Eder Kálmán táblabíró, Gömbös Sándor főjegyző, Bankner Ernő nyugalmazott ezredes, Szalai Gyula gyáros, Podhorányi József kanonok, Pintér Ernő járásbíró, Ottó József nagykereskedő és Mikuska János földbirtokos.

Az ügyészség a magyar nemzet megbecsülése ellenkövetett véttséggel vádolta meg Szöke Lajost, a cikk íróját, aki ellen rágalmasági pört indított a váci székeskáptalan és Szalai Gyula is. A mai tárgyalás megnyitása után megkezdtek a tanúkihallgatásokat. Hornyánszky lényegtelen vallomása után, aki kijelentette, hogy semmiféle közvetlen tudomása nincsen a dologról. Podhorányit hallgatták ki, ki szintén olyan kijelentést tett, hogy semmiféle tudomása nincsen az ügyről, semmiféle beárulásban vagy hasonlóban semmi része nem volt.

— Egyszer voltam a román parancsnokságánál egy ember érdekében, — mondotta Podhorányi — akinél puskát találtak és azért jártam közbe, hogy ne löjék agyon ezt a szerencsétlen embert. Podhorányi után Szalai Gyulát hallgatták ki.

Pesti színésznőből autótaxi-soffőr

A cselédnők pompás elbúvája, Vidor Ferike a soffőri pályán keres új megélhetést.

(Budapest, augusztus 6.) Budapesti tudósítónk írja a következőket:

Tegnap délelőtt történt, hogy a Váci-uca forgalmas autókörzójén egy hatalmas, sötétkék Mercedes-kocsiban a volánnál megpillantottam Vidor Ferikét, a népszerű szanzonekesnőt. A nagy, egyre áradó forgalomban Vidor Ferike egyedül ült a kocsiban, ő vezette és mikor utána kiállítottunk, hogy gratuláljunk vadonatúj Mercedeséhez és soffőri kvalifikációjához, mely oldaláról eddig nem ismertük, a nagyközség sem, amely már régen szívébe zárta cselédnőitáival együtt Ferikét — hirtelen megállt és helyet lértett maga mellé az ülésen.

— Komolyan azt hiszi, hogy ez a kocsi az enyém? — kérdezte nevetve — és közben megindultunk a Gizella-tér felé. Hát, egye tudomásul kérem, hogy szó sincs róla! Nem tartozom — sajnós — azok közé a művésznők közé, akiknek automobilijuk van, — én csak vezetek. Most tettem le ugyanis három nappal ezelőtt a soffőrvizsgát, de én nem passzióból fogok vezetni, hanem elhatározott szándékom, hogy ha nem kapok megfelelő szerződést, amelyből meg tudok majd élni, hivatásos soffőrnek csapok fel. Ez nem vicc, ez azért ha-

roztam el, mert manapság ápködés és bizonytalanság a színészek, kevés a keresete a színészek. Elhatároztam tehát, hogy felülök egy bérautóra és fuvarozni fogok. De borravalót nem fogadok el, hanem kiakasztok majd egy kis táblát, mely szerint csak a tíz százalékot fogom kérni, a taxaméteren tett összeg után.

— Hogy miért éppen ezt a mesterséget választom? — Mert egészséges és önálló foglalkozás. Függetlenül dolgozhatom, egész nap a levegőn leszek. És nem okoz szellemi megerőltetést, nincs lélektani probléma, az embert egész valójában leköt a gép, amelyet figyel, becéz és szeret, mint egy pólyashabát. Négy héttel ezelőtt elmentem a Viktoriasoffőrsiskolába. És négy hét alatt már teljesen kitanultam a mesterséget.

— Nevetni fog — folytatta Vidor Ferike — egy másik pályát is teljesen kitanultam: a műlovarnói pályát. Remélni megtanultam lovagolni, sánctól ugratni és kifogástalanul csinálni a volt-tét. — A Janosi-cirkuszban, a Schmidt-arenában tanultam hétélig a lovaglást, gondolván, majd fellepek, énekelni fogok a lovon és komikus lovárnói leszek. Ilyen még úgy sem volt.

— Mindezt azért csinálom,

mert nem akarom magam kitenni a mai élet szeszélyének és nem akarok esetleg kenyér nélkül állni egy szép napon. Meg aztán színházi szempontból sem árt, ha mindezeket tudom, mert a mai színészeknek egy kicsit akrobatának is kell lennie. Ugy érzem, hogy nemcsak a filmen, hanem a színpadon is az akrobata mutatványok jöttek előtérbe és háttérbe szorult a — sziv.

Ezeket mondotta Vidor Ferike, amint végig száguldoztunk a városon. És mikor a rendőr igazolásra szólította fel, a művésznő boldogan mutatta elő vadonatúj — soffőr-igazolványát.

Ki lesz

az aradi pénzügyigazgató? Cuzmann Döme miniszteri megbízatása. — Tósa Gyula a valószínű jelölt.

(Saját tudósítónktól.) Ma az a hír terjedt el Aradon, hogy a Botosaniba áthelyezett Petrescu Illés pénzügyi adminisztrátor helyére Cuzmann Döme volt aradi pénzügyi főtisztviselőt nevezték ki. A hír — mint ma vélünk közlik — csak jóhiszemű tévedés lehet s a tévedésre valószínűleg az adott okot, hogy tegnap a pénzügyminisztériumtól leirat érkezett az aradi pénzügyigazgató-sághoz, amelyben az Aradon tartózkodó Cuzmann Döme egykori pénzügyi főtisztviselőt egy vizsgálat lefolytatásával megbízott bizottságba delegálták. Az új szeszadótörvénnyel kapcsolatban ugyanis országszerte igen sok vizsgálóbizottságra van szükség és így jutott megbízatáshoz Cuzmann Döme is, akit egy kiskülföldi bizottságba osztottak be. Az aradi pénzügyigazgató-ság e rendelkezéssel tegnap a lakásán kerestette Cuzmann Dömét, aki megfelelő uti előleg felvétele után el is utazott, hogy miniszteri megbízatását teljesítse.

Illetékes helyről nyert információk szerint bizonyosra vehető, hogy dr. Tósa Gyula vezérigazgató helyett fogják kinevezni aradi pénzügyigazgatónak, aki ezt a megbízatást hajlandó is elfogadni, dacára annak, hogy ez lényegében degradálást jelent számára.

Borzalmas autókarambol

Csúszkőzés az országúton három súlyos sebesüléssel.

(Hátszeg, augusztus 6.) Sarmisegetuza és Hátszeg között, az országúton, ma reggel megrendítő autószerencsétlenség történt, amelynek három igen súlyosan sérült áldozata van. A katasztrófáról az alábbi telefonjelentés számol be: Ma reggel 7 órakor, egy Vajdahunyad felől érkező Ford-típusú autóbussz, amelyben kilenc utas ült, a sarmisegetuza-hátszegi országúton egy szembejövő halálmas, száguldozó robogó Buick-autóval, amely a petrozsényi közsébnánya társaság tulajdona. A borzalmas erejű ütközés következtében mindkét autó pordorjává zúzódott. Az utasok közül dr. Hancu és dr. Popovici vajdahunyadi ügyvédek, valamint Parcea esperes súlyos zúzódásokat szenvedtek, míg a többieknek kisebb sérüléseken kívül nem történt komolyabb bajuk.

Terjed a forradalom Szovjet-Oroszországban

Trozkij és Zinovjev hívei szítják a lázadást. — Véres harcok folynak Ukrajnában

(Bucuresti, augusztus 6.) Az „Universul” szerint a forradalmi mozgalom immáron egész Ukrajnára kiterjed. A hadsereg és munkásság legnagyobb része az ellenzék oldalára állott. A hatóságok töbetlenek a mozgalommal szemben. A legújabb odesszai hírek szerint ott kitört a polgárháború. A kormánycsapatok kénytelenek voltak kivonulni a városból és jelenleg a pályaudvar környékén elbarrikádozták magukat. Három fellázadt ezred Potnikor kapitány, Trockij volt adfutásának vezérletével támadja a kormánycsapatokat. Véres harc folyik. A cseka által letartóztatott több tisztet a felkelők kiszabadítottak. Forradalmi mozgalom kezdődött Szibériában is, Irkutsk városában, ahol lefegyverezték a kormány csapatait. A moszkvai kormány az ellenzék számos vezetőit letartóztatta és Szibériába számította.

Ugyancsak az Universulnak jelentik, hogy Ukrajnában a forradalmi mozgalom egyre terjedőben van, a forradalmárok sok helyen összeittköztek a vörös hadsereggel katonasággal. Az egész Dnyeszter mentén elrendelték az ostromállapotot és Moszkvából parancsot adtak a határ szigorú őrzésére. A szovjet különben Moszkva körül nagy csapatkoncentrációt végez. A szabadságot katonákat visszarendelték csapattestjeikhez. A kormány felhívást intézett az országhoz, amelyben arra kéri a népet, hogy az eseményekkel szemben tanúsítson nyugodtságot, mert a zavargások csak helyi jellegűek. A zavargók szigorú megakasztását helyezik kérésbe.

A kormány elrendelte Zinovjev összes híveinek a letartóztatását. Leningrádban több nyomdát fedeztek fel, melyek Zinovjev szövegeket állítottak és a szovjetellenes nyomtatványokat készítettek. Eddig a szovjet hatszáz elítélését tartóztatták le. Ezek közül van százötven tiszt is, akik valamennyien a vörös hadsereg tagjai voltak.

Az Adeverul szerint a hatóságok az oroszországi eseményekről a következő legújabb információkat kapták:

Oroszországban két ellenforradalmi irányzat létezik: az egyik Zinovjev, aki a tulzó diktatúrát követeli és akinek a munkásság körében vannak hívei. A másik irányzat Trockij köré csoportosul, akinek a parasztság és a katonaság köréből rekrutálódnak hívei. Trockij a kormányvelők revlzióját követeli. Mindkét irányzat a jelenlegi kormány ellen irányul és sikerült is első eredményként a hadsereget dezorganizálni. Ezeket kívül számos titkos társaság is létezik, amelyek volt tiszt vezetésével működnek.

A forradalmi megmozdulás Ukrajnában tört ki és hamarosan, nagy gyorsasággal terjedt Merinka, Proszukurov, Bilica és Dél-Oroszország minden irányára felé. A Fekete-tenger partvidékén telje-

sen urrá lett a forradalom. Ezek a területeken a véres összeütközések napirenden vannak, azonban a forradalmi megmozdulásoktól függetlenül is előfordulnak zavargások, fosztogatások.

A Viitorul szerint több helyen pogromot is kezdtek. Odessza vidékén a lakosság majdnem kivétel nélkül Zinovjev mellé állt. A legutolsó hírek azt mondják, hogy a kormány rendelkezése Zinovjevvel és Trockijval letartóztatták. Rész-

Kutbaesett egy házasság Aradon.

Amikor egy eleserélt bőrönd szétrombolja egy szerelmes pár boldogságát.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi állomáson a napokban két ur szállt be a gyorsmotorosba és ugyanide szállt be egy földbirtokos, akinek birtoka nem messze fekszik Aradtól, valamint egy cementgyáros, akinek gyártelepe is eléggé közel esik Aradhoz. A sors különös szeszélye folytán mind a két ur egyforma szintű nagyságu és minőségű bőröndöt vitt magával, csupán a bőröndök tartalma különbözött egymástól. A földbirtokos pompás nászajándékot vitt a menyasszonyának, a cementgyáros pedig egyszerűen viszont egy hosszú kötél volt, amelyre egy építendő kut gyűrűinek lesüllyesztésénél lett volna szükség. Mikor a vonat elindult az aradi állomáson, a két ur, — régi ismerősök — meghitt beszélgetésbe merültek. A vonat közben egy állomásra érve, már továbbindulásra fűttengett, amikor a földbirtokos észrevette, hogy megérkezett. Mindössze annyi ideje maradt, hogy bőröndjét felkapja és leugorjon a vonatról. Menyasszonya boldogan fogadta a földbirtokost, aki már előre sugárzott az örömtől, hogy

letek hiányzanak. Holnapra valószínűleg pontos adatok fognak érkezni, ami azért is fontos lenne, mert a ma érkezett jelentések sokban ellentétesek.

A román kormány az oroszországi helyzetre való tekintettel, megette a szükséges rendelkezéseket a Dnyeszter határvidékének fokozottabb őrzésére. Nagyobb lovascsapatok cirkálnak a folyó mentén és telfesitenek határőrző szolgálatot.

milyen örömet szerez szíve választottjának. A meglepetés nem is maradt el.

— Én most magára hagyom drágám, — szól a földbirtokos — maga pedig bontsa föl a bőröndöt, bizonyára örülni fog a benne levő ajándéknak, azért hoztam, mert megérdemli!

A földbirtokos kiment a szobából, a menyasszony pedig mohó kíváncsisággal nyitotta ki a bőröndöt. Nagy volt azonban az elképedése. A csomagban — egy kötélszál volt. A fatális tévedés okát az olvasók közül már mindenki megértheti, de a menyasszony nem értette meg és még kevésbé értette meg az anyós, így a mit sem sejtő nőlegényt a szó szoros értelmében kidobták a lakodalmi házból. Hír szerint a cementgyáros, aki viszont a nászajándékkal telt bőröndöt vitte magával tévedésből a kuthuráshoz, most lelkiismeretfurdalásokat érez és vállalkozott rá, hogy a haragos menyasszonyt kibékíti. Tehát van remény rá, hogy a „kutbaesett” esküvőt mégis csak megtartják.

Nehezségek a dollárkölcson körül.

Súlyos feltételeket szab az amerikai társaság Arad városának.

(Saját tudósítónktól.) Nagy érdeklődéssel várja Arad város polgársága az egymillió dolláros kölcsön felvétele körül folyó tárgyalásokat s ezzel kapcsolatban a kölcsön közelebbi feltételeit. Ispravnic György vasutigazgató ma táviratot kapott az amerikai pénzcsoporttól, amelyben az a betáblázható városi ingatlanok jegyzékének sürgős elküldését kérte. Az amerikai kölcsön feltételeiről a következőket sikerült ma megtudnunk:

A kölcsön minimálisan egy millió dollár lehet, amelyet a város kötvényekben kap meg. Ezek a kötvények hat százalék kamatot jövedelmeznek. A kölcsön tartama 20—25 év, amely idő alatt a város amortizálja azt. A kamat s amortizáció évi 9—10 százalékot tesz ki. Ha a tárgyalások sikerre vezetnek, a város vezetősége három hónapon belül megkaphatja a kölcsönt, amelyet egy newyorki pénzcsoport ad.

Ezek az ügylet kedvezőbb oldalai. Van az ajánlatnak azonban néhány kevésbé kedvező pontja s ezek már a szakértők véleménye

szerint olyan súlyosak, hogy legalább is kétségessé teszik az ügylet megkötését. Ezeknek a kötvényeknek, amelyek egymillió dollár névértékűek, beváltási, illetve értékesítési kulcsa 100 dollár névértékért 85 dollár. Tehát eszerint az egymillió dollár valójában nem egy egész millió, hanem csak 850 ezer dollár. A kamat viszont a névérték után jár, tehát tíz százalékos esetén 100.000 újabb dollár. Ezenkívül azonban még egy igen érdekes része van az ajánlatnak. A tárgyalások sikeres befejezése esetén, az ajánlat szerint, Ispravnic György vasutigazgató öt százalékot köt ki magának a várossal szemben közvetítési díj gyanánt, tehát tíz millió lejt. A pénzre bizottság — mint emlékeztetés — igen helyesen minden kötelezettség nélkül adta meg a felhatalmazást Ispravnic Györgynek a tárgyalásokra, hiszen ma még távolról sem állapítható meg, vajon Arad város tanácsa elfogadja-e ezeket a feltételeket. Alaposan meg is fontolandó, vajon e kölcsönből eszközözendő befektetések hoznak-e olyan hasznot, amely

arányban áll ezekkel a súlyos feltételekkel. Kétségtelen, hogy beható tanulmányozásra és számvetésre van szükség, amíg a város vezetősége végképen elhatározza magát, hogy honnan s milyen feltételek mellett vesz fel külföldi kölcsönt.

Tisztviselőket keres Aradvármegye.

Képesítő vizsga lesz augusztus 14-én a megyei prefektúrán.

(Saját tudósítónktól.) Az aradvármegyei prefektúrán bizottság alakult, amely a legutóbbi kormányrendelet alapján augusztus 14-én ismét közigazgatási szakkvizsgát tart. A vizsga színhelye a vármegyeházának kisterme lesz és az azon való résztvételre augusztus 13-áig lehet kérvényeket benyújtani a prefektúrához. A kérvényhez csatolni kell a legutóbbi iskolai, valamint a szilveszteri bizonyítványt. A kérvényezők lehetnek nők is, de be kell tölteni tizennyolc esztendővel, épenugy mint a férfiak. A szakkvizsga közigazgatási és rendőrségi szolgálatra képesít és aki azt letette, azt a legalsóbb tisztviselői rangfokozatra nevezhetik ki. Elfogadják olyanok jelentkezését is, akik csak hat elemi osztályt végeztek, de ezeket csak agenseknek nevezik ki és csak akkor lehetnek magasabb rangosztályba, ha a középiskola negyedik osztályának vizsgálatáról szózó bizonyítványt bemutatják. A legfontosabb vizsgatárgyak: a számtan, a számvitel és a könyvelés. A vizsgáztató bizottságnak Boneu Vazul megyei prefektus, dr. Lazar Ágoston akispán, a polgármesteri hivatal egyik köztisztviselője és a megyei szolgálati főnök lesznek a tagjai.

Diadalmenet ünnepelte a Norge hőseit.

A nápolyi kikötőben repülőgépekről virágosbú zúdítottak Nobile ezredes hajójára.

(Róma, augusztus 6.) Az északsarkai nagy siker után Nápoly lakossága diadalmenettel fogadta a hazatérő Nobile ezredest és a Norge olasz legénységét. Az északsarkai expedíció résztvevői délután egy órakor a Biancamano gőzösön érkeztek Nápolyba. A legtöbb lap Gibraltárig előre küldte tudósítóját és a lapok már napok óta elkészítették az ünnepélyes fogadtatást az Északi Sark hősei számára.

Nápolyból két léghajó és több repülőgép indult a Biancamano elé és Nobile ezredes partraszállásának pillanatában virágos hullt a repülőgépekről a gőzös fedélzetére. A parti erődök ágyulóvésekkel, a kikötőben levő hajók pedig szírnabugással üdvözölték Nobile ezredest és társait, akiket Nápoly főpolgármestere üdvözölő beszéddel fogadott, majd Nobile ezredes virággal díszített autón éljenző százezrek sorfala között a városházára hajtattott.

Magyar emigráns-támadás Kossuth kövele ellen.

Inzultáltak az egykori független Magyarország londoni megbizottját. — Aki nem akarja saját kabátját keresztüllőni.

Az angolok az 1830-iki lengyel felkelés után nyugdíjat adtak a Londonba menekült lengyel tiszteknek. Ennek az emléke még élt 1849-ben s igen sokan emigráltak Magyarországból Londonba olyan urak, akik amnesztiát kaptak és így nyugodtan itthon maradhattak volna. 1849-ben azonban Anglia már nem adott nyugdíjat az emigránsoknak, hanem csupán három havl segélyt s a három hónap eltelte után szabadjegyet a legközelebbi Amerikába induló hajóra. Aki nem akartak átvitorlázni az újvilágba, azok folyton zaklatták a londoni magyar ügyvivőt, Pulszky Ferencet, aki sehogy sem bírta velük megértetni, hogy a szabadságharcban való pár hónapi részvételük hazafias kötelesség volt és semmiképen sem lehet jog cím arra, hogy életük végéig elhartsa őket Anglia.

Az emigránsok közül egy Mihalóczy nevű volt honvédhadnagy volt a legerőszakosabb, akit Pulszky a saját zsebéből is segélyezett. Egyszer, mikor Mihalóczy megint valami fantasztikus követeléssel állott elő, Pulszky megfogta a gallérját és kilóditotta a magyar követtség hivatalos helyiségéből. Mihalóczy erre pisztoly-párbajra hívta ki Pulszkyt, aki arra célozva, hogy Mihalóczy a tőle kapott kabátot viseli, e szavakkal tért ki a párbaj elől:

— Szívesen megverekedném, de a saját kabátomat sajnálom kidykasztani.

Miután Mihalóczy nem tudott másik kabátot szerezni, a párbaj szünetel el is maradt.

Pár nappal később Pulszky valamely politikai gyűlésen vett részt feleségével és a magyar emigránsok vezető embereivel. A gyűlésről kijövet, hirtelen eléjük ugrott Mihalóczy és Pulszky arcába csapott e szavakkal:

— Nesze neked, a magyar emigránsok nevében!

Pulszky nem volt ugyan akkreditálva mint követ, mert Anglia nem ismerte el Magyarország függetlenségét, de azért mégis a Kossuth Magyarországot képviselte s ha nem is hivatalosan, de folyton tárgyalt vele Anglia; nem volt tehát egyszerűen magánembernek tekinthető s az inzultus után támadóját, Mihalóczyt el is fogta a rendőrség. Amikor azonban Mihalóczy büntetésének kitöltése után kiszabadult a rendőrség fogházából, bizonyos Szabó Imre ezredes, akit a londoni emigrációban a legpuritánabb és legkorrektebb urnak ismertek, elment Pulszkyhoz és így szólt hozzá:

— Követ ur, az ön merénylőjével a londoni rendőrbíróság már büntette a maga afférját, de ön még nem.

— Nekem nincs semmi afférem vele. — felelte erre Pulszky.

— Engem nem mint magánembert inzultáltak, hanem mint a független magyar kormány londoni ügyvivőjét s részemre megszerezte az elégtételt a londoni rendőrség. Én, a követ, csak nem állhatok ki verekedni egy ilyen senkivel,

aki az én kabátomban jár ma is... Szabó Imre azonban másként gondolkozott:

— Nem az a lényeges, hogy ez az ember most itt, az idegenben a követ ur kabátját viseli, hanem az, hogy otthon, a hazánkban honvédhadnagyi kabátot viselt. Lehet, hogy hitvány fráter, de tiszt volt s a magyar intelligenciához tartozik. Nálunk, a magyar osztályban az ilyen ügyeket nem rendőrbírósági ítélettel intézik el.

Ugy látszik, Pulszky ezt megértette, mert az ezredes látogatása után provokáltatta Mihalóczyt. Pulszkynek gróf Andrássy Gyula volt az egyik segédje. (Jó név.) Mihalóczy egyik segédjét úgy hívták, hogy Türr István. (Szintén elég jó név.)

Az énev lebonvultásánál némi

Visszavonják a szünpercek nyelvrendeletét.

A zsidó-gyermekek beiratása magyar iskolákba. — Petrovici miniszter lekötözött szívességgel fogadta a magyarpárti delegációt.

(Kolozsvár, augusztus 6.) A Magyar Pártnak Bucuresiben levő delegációja csütörtökön délután hat órakor tárgyalta Petrovici közoktatásügyi miniszterrel. A magyar delegáció tagjai: Görög Joachim, Laár Ferenc dr., Willer József dr., Illés Gyula dr., Mikó Lőrinc dr. voltak. Willer József dr. a küldöttség tárgyalásáról a következőket mondta:

— Mindenekelőtt meg kell állapítanom, hogy Petrovici miniszter ur lekötözött szívességgel fogadott bennünket és rendkívüli elfogulatlansággal hallgatta meg előterjesztéseinket. Kijelentette a miniszter, hogy a törvényt szentírásnak tekinti, de ez nem teszi lehetővé, hogy a törvény keretén belül rendelkezésünkre álljon.

— Az első ügy, amit tárgyaltunk, a szünóra-rendelet volt. A miniszter — előterjesztéseink elhangzása után — kijelentette, hogy ennek az időelőtti rendeletnek az inkvizíciós jellegét nem helyesli és ezért belátja, hogy ez csak ellenszenvet váltana a román nyelv iránt. Ezen ezért ezt

Napi ezer lej az aradi színházért

Szendrey a színházi szerződés enyhítését kéri. — A csütörtöki tanácsülés dönt az aradi színház fölött

(Saj. tudósítónktól.) Az augusztus 12-iki tanácsülés programjára újra felkerült az aradi színház szerződésének ügye. Az elmúlt hónapban — mint megírtuk — már kiosztották a városi tanács tagjai között a Szendrey Mihállyal kötendő szerződés tervezetét, melynek a feltételei azonban — a tanács tagok véleménye szerint — nagyon súlyosan megterheltek volna a magyar színházulatókat, valósággal veszélyeztették volna annak existenciáját. Szendrey Mihállyal a szerződés szerint ugyanis naponta 2600 lej kellett volna fizetni a színház, a ruhatár és díszletek használatáért. — Barabás Béla dr. szenátor, Párecz Béla dr. képviselő s többen a múlt tanácsülésen felszólaltak e

akadályok voltak: Angliában nem szokás párbajozni s nem lehet vívókardot kapni. Andrássy végül Manchester herceg gyűjteményéből szerzett egy pár kardot. A másik akadály az volt, hogy Angliában nincs vivóterem és szigorúan tilos is a párbajozás. Tehát egy magánlakásban verekedtek meg s a mérkőzés alatt, a szomszéd szobában az egyik segéd verte a zongorát, hogy se a házbellek, se az uccán a ház előtt sétáló rendőr ne hallja a pengék csattogását.

A párbajnál Pulszky könnyebb, Mihalóczy súlyosabb sebet kapott.

A történethez már nem tartozik hozzá, hogy a merénylő emigráns másfél évtized múlva mégis becsületet szerzett a magyar névnek az amerikai polgárháborúban s a vicksburghi csatában hősi halált halt, Pulszkynek tehát nem kellett röstelnie, hogy megverekedett vele.

a rendeletet visszavonhatja.

— Azután a legfontosabb kérdésre tértünk át, az iskolai beiratkozásokra, főleg a zsidó tanulók magyar iskolába való felvételére. A miniszter elfogadta a Magyar Párt jelenlevő tagjainak érvelését és kijelentette, hogy rendeletet ad ki, amelynek értelmében mindazon magyar, illetve elmagyarosodott anyanyelvű gyermekek, akik a családi körben is magyarul beszélnek, fajra és nemzetiiségre való tekintet nélkül, akadálytalanul magyar tanuló iskolába irathatók be. A miniszter kijelentette ezután azt is, hogy az erre vonatkozó rendeletet sürgősen kibocsátatja.

Ottelelesan közoktatásügyi államtitkár a Magyar Párt Bucuresiben időző delegációja előtt kijelentette, hogy a jövő tanévtől kezdődőleg megengedik a gyermekszentmikulsi magyar gimnázium megnyitását. Az intézet fokozatosan építhető ki nyolc osztályúvá, amennyiben az első évben csak első osztályos növendékeket vehetnek fel. Minden évben egy-egy magasabb osztállyal fog a gimnázium bővülni.

Mihály azonban fizetni akar a színházért s összesen 1000 lej ajánl fel naponta az előbb tervezett 2600 lej helyett. A színházi bizottság hétfőre, a jogügyi kezdetén til össze s új szerződés tervezetét készít, amely aztán Arad parlamentjének 12-iki ülése elé kerül döntés végett. Előre látható, hogy már csak a szomszédvárosok példáját tekintve is, Arad város tanácsa is minden erejével hozzásegíti az aradi színházgazdát, hogy a magyar színház kultúrát a maga teljes erejével lelkével, akaratával sikeresen és eredményesen szolgálhassa.

Marokkó szultánja a párisi éjszakában.

(Páris, augusztus 6.) (Alkalmi tudósítónktól.) A marokkói szultán, Mulai Jussuf, aki mostanában Párisban időzik, az ünnepies ceremóniák után azt az óhaját fejezte ki, hogy meg szeretné szemlélni Páris gyönyörű hölgyeit. Steeg tábornok készségesen vállalkozott a szultán óhajának teljesítésére és elvezette az egzotikus felséget a Bois de Boulogne egyik híres, előkelő mulatóhelyére. A fehér burnuszban megjelenő szultán érkezése nem keltett különösebb feltűnést, hiszen a párisiak már régen megszokták a legtávolabbi világrészek vendégeinek jelenlétét, s így a szultán kényelmetlen kíváncsiságtól nem zavartva, teljesen a látottakra fordíthatta figyelmét.

Hosszas meglepéssel szemlélte a rövid és kivágott ruhájú, még rövidebbre vágott haju hölgyeket s midőn szemléje véget ért, tekintete csodálkozva fordult a jelenlevő szmokingos urakra.

— Milyen formaruhát viselnek ezek a hölsek? — kérdezte a szultán, talán abban a hitben, hogy a harmincfokos melegben az urak az ő felszólalására vetők fel ezt a különleges ruhát. Mikor felvilágosították a szultán-táborukat, így szólt:

— Igen, igen, most már értem. Ez a békének és a magasabb kultúrának a formaruhája.

Érdeklődését most a jazz-band muzsikájára emlékeztető hangok örömmel töltötték el a szultánt és fokozódó csodálkozással látta, hogy az asztalok körül hölgyek és urak a parkettre sietnek s a nagy hőségben pezsgőtől, a charleston ritmusától hevítve lángvörös arccal hajlongtak jobbra-balra.

— Ezeket a művészeket egyebár drágán kell megfizetni? — kérdezett Steeg tábornoktól a szultán.

— Dehogyan — felelte a tábornok. — Ezek a saját mulatságunkra teszik ezt.

A szultán gondolatokba merült. Nyilván eszébe jutottak a tomboló dervisek és várta, várta, mikor szűnik meg a tánc. De hiába várt. A táncolók arcáról patakokban folyt az izzadság, a kavargásban, zajban egyre sűrűbben pukkanak a pezsgőspalaok dugói. A szultán elgondolkozva és nagy áhitattal fordította el szemét a táncolókról Mekká felé s mélyen meghajolva azt mormogta:

— Allah nagy!

A táncolók pedig Mekkával sem törődve ropták a táncot szünet nélkül reggelig.

H I R E K.

Háztulajdonos-gyűlés Timisoarán.

(Saját tudósítónktól.) A Romániai Háztulajdonosok Szövetségének bucaresti-i központja, mint ismeretes, azt határozta el, hogy az ország minden részében, a legnagyobb városokban országos kongresszusokat tart. Az első ilyen kongresszust Nagyváradon meg is tartották az elmúlt vasárnapon, amelyen a háztulajdonosokat érdeklő összes kérdéseket megbeszéltek. A nagyváradai kongresszusnak máris jelentős eredménye van, amennyiben a földművelésügyi minisztérium táviratilag helyezte hatályon kívül az a rendelkezést, hogy a beépítetlen telkek tulajdonosainak ingatlanait házépítésre sajátítsák ki. A kongresszus erélyes akcióit indított a rekvizitáció megszüntetésére is, bizonyos, hogy ez is a legrövidebb idő alatt eredményes lesz. A még eddig el nem intézett ügyek elintézése céljából a legközelebb, augusztus nyolcadikán, — vasárnap — Temesváron tartanak országos kongresszust. Az aradi háztulajdonosok Szövetsége felkéri tagjait, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a temesvári kongresszuson, annál is inkább, mert Temesvár rövid idő alatt megközelíthető, és onnan hamarosan vissza lehet térni Aradra. A kongresszus iránt érdeklődők bővebb felvilágosítást kaphatnak a szövetségnek a Str. Ilarie Chendi (Kölcsey-uca) 13. szám alatt levő irodájában.

— A jugoszláv királyi pár útazott Aradon. A jugoszláv királyi pár a ma éjszakai gyorsal kereszttul utazott Aradon. Hivatalos fogadtatás nem volt, csupán a rendfőkapitány szempontjából történt intézkedések. A királyi pár rövid tartózkodásra Sinajába utazott.

— Marasesti-ünnep Aradon. Ünnepléses módon ülték meg ma Aradon a marasesti csata évfordulóját. Dél előtt 11 órakor ünnepléses Te Deum volt az összes felekezetek templomaiban. A görög keleti katedrálisban Pacatianu Mihály püspöki helynök tartotta a misét nagy papi segédlettel. Mise után Codrean lelkész vázolta az ünnep jelentőségét. Az ünnepi istentiszteleten megjelent a helyőrség tisztikara Heinrich és Serb ezredesek vezetésével. Boneu Nazul prefektus, Lázár Agoston dr. alispán, Tamasdán Livius dr. helyettes törvényszéki elnök, Mutiu Traian rendőrprefektus, Rozván Pál helyettes polgármester s a többi közhivatal vezetői s tisztviselői. Délben térszene volt, délután a Marosparton hangverseny volt a katonazenekar. Este az egyes kaszárnyákban a tisztek előadásban ismertették a legénységgel az ünnep jelentőségét. A házakat az ünnep alkalmából fellobogózták az egész városban.

— Rákosi Jenő emlékiratai. Budapestről táviratozzák: Rákosi Jenő, a magyar újságírás neστήra, a Pesti Hírlap főmunkatársa és a Budapesti Hírlap főszerkesztője, egy időre félrevonul az újságírástól, hogy minden idejét memoárjainak megírására szentelje. Memoárjai szeptemberben kerülnek ki a sajtó alól és ezzel egyidejűleg tizenkét kötetben összes munkáit újra sajtó alá rendezik.

Jugoszlávia ultimátumot küld Bulgáriának.

(London, augusztus 6.) A Times vezércikkben foglalkozik a bolgár—jugoszláv bonyodalommal. A Timesnek az véleménye, hogy a jugoszláv támadások csak azért történtek Bulgária ellen, hogy meghiúsítsák Bulgária kölcsönszerzési akcióját a nemzetközi pénzpiacon. Jugoszlávia politikája arra irányul, hogy a Bulgáriának nyújtott népszövetségi kölcsön ellenőrzési bizottságában Jugoszlá-

via is helyet kaphasson és így beleszólhasson Bulgária belügyeibe. — Belgrádi jelentés szerint Jugoszlávia szófiai követét sürgősen visszarendelték Belgrádba, hogy a bolgár kormány elvigye a jugoszláv kormányt az a jegyzékét, amely szófiai kormány részére arra nézve, hogy a komitási bandák működését véglegesen szüntesse be, mert a helyzet teljesen torzthatatlan.

Lázár Annus a javulás útján.

Egy-két napon belül eldől, vajon megmenthető-e az életnek. — A megrendítő kettős aradi tragédia élő és halott hőse.

(Saját tudósítónktól.) Lassanként lecsendesednek az izgalom hullámai, amelyek az aradi felbőmbelésben történt véres dráma nyomában keletkeztek. Braun Gusztáv képkereskedő talán elérte, amire vágyott; megszabadult zaklatott életétől és örökké lázongó idegei végleg megnyugodtak ott, lent, a zsidótemető hantjai alatt. A város még beszéli; sokan úgy tudják, hogy Lázár Anna könnyörgött neki, hogy kövesse a halálba, mások szerint Braun Gusztáv az utóbbi időben feltűnő ideges volt és viselkedésében, beszédében abnormális tünetek voltak észlelhetők s így — legalább ezt mondják — véres tettét is elmezavarodottságában követte el.

A tragédia minden részletét és okait ismertette már az Aradi Közlöny. Azok a momentumok, amelyek megelőzték azt, csak azt bizonyítják, hogy az egzaltált idegzetű embernek nem volt más kiútja; a kényszerűség adta kezébe a gyilkos fegyvert. A bucsuleveleket vasárnap délután írta meg Lázár Annuska lakásán. A levelek megírását tragikus jelenségek előzték meg, amelyeknek többen voltak feltűnői. Kihallatszott a két szerencsétlennek a jankijáltása a szobából, amikor hosszú, könnyes beszélgetés után véglegesen elhatározták, hogy a halálba menekülnek.

— Győzelmi ünnep Marasestiben. Bucurestiből jelentik: A marasesti győzelmi emléknap alkalmából a fővárosban nagy ünnepek folytak le. A székesegyházban Te Deumot tartottak, amelyen Averescu tábornokkal az élén a kormány valamennyi tagja megjelent. Marasestiben, az egykori harcok színhelyén impozáns módon ünnepelték a győzelmi évfordulót. A fővárosból három különvontan érkeztek a vendégek. A román-i püspök celebrálta az ünnepi misét, a kormány egyik tagja — hír szerint Goga belügyminiszter — pedig emlékbeszédet mondott.

— Miniszterek helyettesítése. Bucurestiből jelentik: Lapjelentések szerint véglegesen megállapították a szabadságra induló miniszterek helyettesítését. Goga Octavian belügyminisztert Garoflid földművelésügyi miniszter helyettesíti, Trancu Iasi munkaügyi minisztert Lupas egészségügyi miniszter. A közmunkaügyi miniszter teendőit Valeanu tábornok fogja ellátni. A miniszterelnök helyettesítésének kérdését oly módon intézték el, ahogyan azt tegnap jelentették. Coanda tábornok, a szenátus elnöke ad interim miniszterként belép a kabinetbe. A kinevezéshez Ferdinánd

Ez az elhatározás látszólag megnyugtatta Braun Gusztávot és Lázár Annuskát. Biztosan érezték, hogy szenvedésük hamarosan elmúlnak és csak az öhajtott örök megnyugvás lesz osztályrészük. Ez fölületes biztosságot kölcsönözött mindkettőjüknek és szairikus megjegyzéseket tettek ismerősök előtt arról, hogy nem sokáig tartanak már a szenvedések. Braun a lehetőség szerint még elintézte üzleti ügyeit, szokás szerint elbucszott családjától és az utolsó napon Lázár Annuskával kísértél a felsőtemető sírhantjai közé meghalni.

Lázár Annuska állapota javulófélben van. Az orvosok szerint egy-két napon belül véglegesen eldől, vajon megmenthető-e az életnek. Naponta sokszor érdeklődik Braun Gusztáv iránt, akiről azt hiszi, hogy él. A kezelőorvosok utasítására nem árulják el előtte a valóságot, mert végzetes lehet reá nézve. Idegei is megnyugodtak, mert azt hiszi, hogy ez a kettős tragédia most már véglegesen összehozta őket. A sebei még nyitnak és érzékenyek úgy a testén, mint a lelkén is. Nem szabad tudnia, hogy akit annyira szeret, az már halott, mert könnyen felszakadhatnak a vérző sebek s úgy lehet, hogy akkor Lázár Annus követné szerelmét a halálba.

király még elutazása előtt hozzájárult.

— Áthelyezések az aradi rendőrségen. Liceanu Mihály aradi rendőrszektort a belügyminiszter ugyanazzal a ranggal Jassiba helyezte át. Giulan Árpád aradi rendőrigazgatót néhány hónappal ezelőtt a belügyminiszter a zilahi rendőrség elsőosztályú rendőrfőnökévé nevezte ki. A ma érkezett belügyminiszteri rendelet szerint Giulan Árpádot ugyanezzel a ranggal visszahelyezte Aradra.

— A színházi zenészek ügye. Megirtuk, hogy az aradi színházi zenészek küldöttsége közbenjárásra kérték fel Olariu István vezértitkárt, hogy hátralékos fizetésüket megkapják. Ma Maurer Béla felkereste a városi titkárt, akinek kijelentette, hogy hétfőig kifizeti a zenészek hátralékait.

— Legjobb kreppapírok Kerpelnél. — Pilsudszky Lengyelország diktátora lett. Varsóból táviratozzák: A tegnapi hivatalos lapban megjelent alkotmánybiztosító felhatalmazási törvények alapján több alapvető rendelkezést tettek a katonai igazgatás terén. Többek közt Pilsudszkyt katonai diktátori hatalommal ruházták fel.

— Franciaország az élelmiszer-uzsora ellen. Párisból táviratozzák: A legutóbbi frankbessz idején nagyon sok élelmiszerkereskedő indokolatlanul magasra emelte fel az élelmiszerek árát. Poincaré miniszterelnök a mai minisztertanácson felvette azt a javaslatot, amely szerint az élelmiszeruzsorát börtönbüntetéssel sújtják.

— Ezüstlakodalom. Dr. Székely Inicó, ismert aradi orvos, augusztus 8-án, vasárnap ünnepli szűk családjában feleségével, született Pollay Rebekával kuvini szőlőjűkben házasságuknak 25 éves évfordulóját.

— Sikkasztó aradi fiatalember. Egyik temesvári cukrászda tulajdonosa ma feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy alkalmazottja, Klein Hermann aradi fiatalember, a reá bízott hátezer lejtel megszökött. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Letartóztatott katonaszökevény. Mihailovicu aradi detektív ma letartóztatta Bartha Pált, aki egy évvel ezelőtt megszökött a hetedik élelmezési ezredtől és azóta körözi minden rendőrség. Atkísérték a temesvári hadbírószékhez.

— Felfüggesztették a váradai postaigazgatót. Nagyváradról jelentik: Folyik a nyomozás a másfél millió postalopás ügyében, azonban ezidélgi eredménytelenül. Most szenzációs fordulat történt az ügyben. Bucurestiből rendelt jött a miniszteriumtól, amely azonnali hatállyal felfüggeszté állásától dr. Chisui János nagyváradai postaigazgatót. A felfüggesztés indoka szerint a postaigazgató nem gyakorolt kellő felügyeletet, s a miniszterium szerint ezért történetett meg a lopás.

— Nagyarányú sikkasztás egy leánynevelő intézetben. Bucurestiből jelentik: Az egyik bucaresti-i leánynevelő intézetnél tegnap történt vizsgálat alkalmával nagyarányú sikkasztásoknak jöttek nyomára. Izabella Sadoveanu asszony, az „Azilul Elena Doamna” állami nevelő intézet igazgatónője a reá bízott pénzekből összesen közel kétfélmillió lejtel sikkasztott el. Izabella Sadoveanun, aki mind össze csak három hónappal ezelőtt került az intézet élére letartóztatták.

— Öngyilkos színészek. Bécsből jelentik: A Burgszínház egykori színésze Kramer Árpád, aki az utóbbi időben Reinhardt nál volt szerződésben, veronállal megmérgezte magát s meghalt. A 38 éves művész öngyilkosságának okául feleségéhez írt levelében életuntátságot emleget. — A berlini színészek sulyos és nyomorúságos helyzete ismét öngyilkosságra késztetett egy jónévű színművészt. A nehéz megélhetési viszonyok immár a harminchatodik színészt kergetik a halálba. Néher Lajos színművész és mozi rendező nyomora miatt megmérgezte magát s most halállal vívódik.

Hollós Vacuum Cleaner

Arad. Str. Baritlu 89. Telefon 513. sz.

Püspök gyógyfürdő (Oradea mellett) 600 év óta használják bámulatos eredménnyel 42° C kénes, rádiumos hőforrásait köszvény, reuma, csusz, ischias, csonttörés, ficamodások és női betegségek ellen. Uszoda 26° C folyton befolyó forrásvízzel, uszátanítás, nap- és homokkura. Augusztus 20-tól szobát előzetes megrendelés nélkül is lehet kapni. szobáknál 20 % árengedmény.

Szól a harang. Kajdy László, a jónévű lippai költő pompásan felépített és kitűnően megírt három felvonásos színművel lép ismét a nyilvánosság elé. „Szól a harang” a címe az érdekes színműnek. A mely egy református pap életének egy részletét ragadja ki és rajzolja meg avatott kézzel. A színmű már megjelent nyomtatásban is és a tetszetős kiállítású könyvecskének a címlapját is maga a szerző készítette. A Reklamnyomda adta ki a színművet, a mely elsősorban műkedvelők számára íródott. A lippai református templom felavatásával kapcsolatban fogják bemutatni Kajdy színművét és az előadás színhelye a Central-szálló nagyterme lesz. A darabot Pálur István református lelkész rendezzi és a főszerepet maga Kajdy játssza, aki egyike a legjobb műkedvelőknek.

— Dr. Korányi Barna kórközházi főorvos hazaérkezett. újból rendel.

A sikkasztó alezredesné bosszúja.

Egy nagyszabású bűnügy különös epilógusa.
(Galati, augusztus 6.) Emlékeztetés még az a szenzációs sikkasztás, a melyet Georgescu ezredesné követett el nemrégiben azáltal, hogy a gondnokságára bízott galati-i „Hősök temetője”-alap pénztárából 160 ezer lejt saját céljaira fordított. A rendőrség mára befejezte a nyomozást és Georgescu ezredesné az ügyészségre szállították át. A megállapítások szerint az ezredesné a „Hősök temetője”-alap javára gyűjtött összegeket rendszeresen megdézsmálta s a befolyt adományoknak csupán csak a felét, vagy a negyedrészt helyezte el a vöröskereszt pénztárába. Georgescuné kihallgatásakor azt a szenzációs kijelentést tette, hogy a sikkasztásokra tulajdonképpen Pogonatu főhadnagy biztatta fel, akivel meghitt baráti viszonyt tartott fenn. A vizsgálat azonban megállapította, hogy a főhadnagynak egyáltalán nem volt tudomása a sikkasztásokról, s az ezredesné csupán titkos bosszúállásból keverte be a nevét a nagyarányú bűnügybe.

Művészet.

• Oriási az érdeklődés a vilnaiak vendéjátéka iránt. A vilnaiak három estén át játszanak az aradi Nyári színházban és mindhárom estén a világirodalom legnagyobb alkotásait adják elő az ő utóérhetetlen művészetükkel. Szombaton, az első estén Osip Dymov világhírű tragikomédiája „Szomorúságának éneke” kerül színre, mely alkalommal Franyó Zoltán tart előadást a nemrég Aradon elhunyt Lares Judit színművésznőről. Vasárnap délután An-Sky híres legendája, a „Dybuc” kerül színre, este pedig Schalom Alechem híres zsargon-író kacagató bohózatát játsszák, amelynek a címe „Rossz zsidónak lenni”. Előadás előtt M. Mazo igazgató nivós előadást tart Schalom Alechem halálának 10 éves évfordulójára alkalmából és méltatni fogja a nagy író. Hétfőn változatos programu műsoros est lesz. Jervek előre várható a téliszínház pénztáránál.

• Nagy Géza fényképész műterme Aradon (ünnep- és vasárnapokon) d. e. 9-től 1-ig. d. u. 3-tól 6-ig van nyitva.

Huszezer dollár egy pásztoróráért.

Egy különös amerikai végrendelet. — Kutatás a „boldog” örökös után, aki időközben meghalt.

(Bécs, augusztus 6.) Rendkívül érdekes örökösödési ügyben folytatott nyomozást az egyik bécsi magánkutató iroda. Nemrégiben hunyt el az Egyesült Államokban egy Bregulics nevű lengyel, aki végrendeletében vagyonának egy részét Kahrlegg Frank nevi angol barátjára és egy másik részét pedig Jedlicska Emma nevi táncosnőre hagyományozta. A végrendeletében még 5000 dollárt irányozott elő a táncosnő felkutatási költségeinek fedezésére. A legérdekesebbek azok a körülmények, amelyek között Bregulics titokzatos örökösödésével megismerkedett. Bregulics 1915-ben Bécsben keresztül utazott és Bécsben is töltött néhány napot. A Praterstrassen megismerkedett

egy csinos leánnyal, akivel utolsó bécsi estjét együtt töltötte. Másnap Bregulics Amerikába utazott, ahol szorgalmas munka révén szép vagyont gyűjtött össze. Amikor meghalt, 20.000 dollárt hagyott Jedlicska Emmának, akét azonban nagyon nehéz volt felkutatni, mert az állítólagos táncosnő nem volt tagja a Nemzetközi Artistaszervezetnek. — Sikertült azonban mégis megállapítani, hogy Jedlicska Emma tényleg élt egy ideig Bécsben, majd 1919-ben külföldre ment és 1921-ben Chicagóban halt meg. Bregulicsnak pechje volt az örökösével, mert másik örököse, Kahrlegg Frank 1924-ben szintén meghalt s így az egész örökséget egy kanadai farmer fogja örökölni, akivel Bregulics baráti viszonyban állott.

Félmilliót sikkasztott egy bucaresti-i ügyvéd.

A sinaiai kaszinóban elkártyázta az ügyfeleitől kialsalt pénzt. — Az ilfovi törvényszék letartóztatta a bűnös ügyvédet.

(Bucuresti, augusztus 6.) A főváros társadalmi és politikai életének óriási szenzációja van. Az ilfovi ügyészség ma délelőtt csalás és sikkasztás címén letartóztatásba helyezte Tache Constantinescu fővárosi ügyvédet, ismert politikust. A szenzációs botrány előzményeiről az alábbi jelentés számol be.

Néhány nappal ezelőtt az ilfovi ügyészségre két feljelentést adtak be a Sinaiban tartózkodó Tache Constantinescu ellen. Az egyik feljelentés azzal vádolta a politikust, hogy egy társaságtól kölcsön címén felvett félmillió lejt a lejárat napján vonakodott kifizetni és különféle hitegetésekkel kísérelte meg adósságának prolongálását. A másik feljelentés is hasonló vádat emel Constantinescu ellen, aki egy földbirtokostól ugyancsak kölcsön címén felvett 165.000 lej tartozását egyszerűen letagadta. Az ügyészség hétfő délelőttre idézte be Constantinescut, aki azonban nem reagált az idézésre és így ma reggel karhatalommal

vezették elő Bucurestibe.

Tache Constantinescu az ügyészségen történt kihallgatása alkalmával beismerte, hogy kölcsön vette az összegeket, de azzal védekezett, hogy üzletei rosszul sikerültek és óriási károkat szenvedett, úgy, hogy a követelt összegeket nem tudja visszafizetni. Ezzel szemben a nyomozás megállapította, hogy Constantinescu a sinaiai játékkaszinóban vesztette el a kölcsönvett félmillió lejt, míg a 165.000 lejt megvesztegetésekre használta fel. Constantinescu ugyanis varrógépeket akart szállítani a hadügyminiszterium számára, ahol azonban a selejtes gépeket nem vették át. Az ügyészségnek eddig nem sikerült megállapítani, hogy kiket vesztegetett meg Constantinescu, akinek erre vonatkozó vallomását különben is kételkedéssel fogadták. Tache Constantinescut kihallgatása után ma délelőtt a vacaresti-i fogházba szállították át. Az ügyvéd felfolyamodással élt, de a törvényszék vádtanácsa megerősítette a letartóztatást végzést.

Aradi földbirtokos drágaságharcot vív Svájcjal

Üresek maradtak a svájci világfürdők. — Mindenki a zuhanó francia frank országába menekül.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes utilevelet hozott ma a posta Svájc földjéről nekünk. Egy ismert aradi földbirtokos nyaral most Svájcban, s ottani igen érdekes tapasztalatairól és megfigyeléseiről ezeket írja:

Svájcnak se megy jól. Buchstól Genlig, egész Svájcban végig mindenki panaszkodik. Nem mennek az üzletek, üresek a szállodák, a melyek szép, nagy omnibuszai hiába állanak sorfalat a takaros pályaudvarok előtt. Egy-egy vonat alig 3—4 utas érkezik, akik alig győzik elhárítani a libériás szállodai portások invitálását.

Luzern, Svájc egyik legelragadóbb helye, ugyszólván üres. Az egyik nagy szállodában 350 alkalmazott lesi 70 vendég kívánságát. De nem is csoda, mert Svájc most drágább mint Európa bármely

más országa. Átlag minden háromszor olyan drága aranyalapon, mint békében és négyszer drágább, mint másutt. A francia frank zuhanása nemcsak Svájc rendes látogatóit, hanem magukat a svájciakat is a francia fürdőkbe csalogatja.

A svájci köztársaság területén nincs bejelentési kötelezettség. Az idegen époly szabadon mozoghat, minden ellenőrzés nélkül, mint a svájci mindaddig, amíg nem jut összeütközésbe a törvénnyel. A szállodák kötelesek vendégeiket bejelenteni, de aki magánlakásba megy, arról a hatóság nem szerez tudomást. Az idegen kárja nevé a kapu aljában elhelyezett levelesládára, hogy a levélhordó, — aki nem viszi a levelet a lakásba, csak a levelesládáig — tudjon róla. Jellemző Genf közbiztonságá-

ra, hogy minden lakó — albéri is — kapukulcsot kap, amely egyszerűen előszobakulcs is, úgy, hogy a szomszédom kapukulcsa nyitja az én előszobámat és viszont. A rendőri statisztika szerint mégis igen kevés lopás fordul elő Svájc területén.

A piaci árak a mi viszonyainkban szinte elképzelhetetlenül magasak, a vendéglők, kávéházak nagyon drágák. Csak egy-két arat mondok tájékozásuképen: Egy kiló marhahús 6, borjúhús 7, egy kiló folyami hal 8, egy adag kávé hab nélkül — 60, hab kúfón — 60, férfiruha készen 110, egy pár cipő 30, háromszobás lakás évi bére 1000, egyablakos uccai szoba havi albérlete 60 frank.

Az óriási drágaság miatt menekül is mindenki Franciaországba. Vasárnap a svájciak is átrándulnak úgy, hogy alig marad valaki Genfben. Villamoson, gyalog, autón, vonaton ezrével vonul át Genf népe már korahajnalban az alig félórnyira fekvő francia határvárosokba. Aunemasse, Bellegarde, Chamonix a frank esése óta olyan forgalomra tettek szert, amilyenről álmodni sem mertek volna. A bátrabbak és mulatósbabak Lyonig mennek, amely négy órányira van gyorsvonattal. Még ez is jó üzletnek bizonyul, mert ma már alig egyharmada a francia ár a svájcinak.

Mit tárgyal

Arad város parlamentje Rendkívül fontos ügyek a tárgysorozaton.

(Saját tudósítónktól.) Aradváros permanens bizottsága ma állította össze az augusztus 12-iki tanácsülés teljes programját, amelynek pontjai közt, mint megirtuk, fontos városi ügyek szerepelnek. A tanácsülés pontjai a következők: Ülés megnyitása, előző jegyzőkönyv felolvasása; a kövezesekre nyújtott két millió lej rendkívüli hitel felszabadítása, illetve megsemmisítése; 180 vagon tűzifa vásárlása a városi üzemek részére, a vágóhid illetekeinek megváltoztatása a vágóhid fejlesztése érdekében; dr. Robu János polgármester husvéti se gelyének helybenhagyása; városi illetek törlése, a színházi szerződés ügye; Bérczy Ilonka tánciskolájának megváltása; az 1926-os évi költségvetés megváltoztatása; bizottsági ki-nevezések; a városi tanoncotthon kibővítése, a kibővítési munkálatokra nyitandó rendkívüli hitel jóváhagyása; a 7-én tartott 700 vagon tűzifa szállítására kifizetett árverés jóváhagyása; a Suciu-féle ház kilakoltatása. A két utolsó pont pedig a villamos és víz megjavításának ügye, amelynek előadója Kaufmann Kamil gép-üzemigazgató lesz. A pontok között érdekes a polgármester husvéti se gelyüye is. Miután a minisztérium a költségvetés szerinti fizetésre szorította a polgármestert, aki eszerint ebben az évben ugyanolyan köztisztviselőként szerepel, mint a többi, joga van arra a husvétii se gelyre, amit a többi tisztviselő kapott. Ez egy havi fizetést tesz ki s ennek jóváhagyását kéri a tanácstól. Abban az esetben, ha a tárgysorozatra tűzött ügyekkel nem tudnának egy délután végezni, a tanácsülést augusztus 13-án is folytatják. •

Színészasszonyok tragédiája.

Meg akart halni egy artistanő, mert nem tudott elvárni férjétől.

— 'A nyomorba jutott színésznő öngyilkossága.

(Budapest, augusztus 6.) Valamikor szürke cselédleányok és még szürkébb táncosnők közös sorsa volt a méregpohár. Ez még az előtt a bizonyos véres tiszteendő előtt volt, közbe és utána nagyon megszapordtak ezek a sorsok: lazeinereke: és lecsuszott pénzembereket szállítottak felpuffadt testtel a bonctani-intézetbe, a cselédekből pedig igen sok esetben táncosnők lettek és a táncosnők — Istenem! — ebben az eszeveszett káoszban nagyon ki tudták használni az életet. De azért mintha már mégis virradna, mint ha már közeledne az igazi békevilág: az öngyilkosok krónikájában tegnap egy táncosnő és egy színésznő öngyilkosságát jegyezték be, akik — szegények — majdnem egyidőben nyultak a méregpohár után.

Lapcsék Eta 21 éves, férjezett Liphay Isivánné, négyéves szőke leánygyermek anyja, tegnap éjszaka 11 órakor összeesett az Angyalföldön. — Beszállították a Rókus-kórházba, ahol megállapították, hogy morfiumport szedett be, majd rozsdás beretvével elvágta balkarján az ereit. Az öngyilkosságot otthon követte el, amikor már mindenki aludt. És hogy borzalmas kínjával ne zavarja az alvókat, rettenetes önuralommal cigarettát vett a szájába és lement sétálni az uccára, ahonnan félajutlan a rendőr szállította be a kórházba. Mint egy filmen. Az öngyilkossági ok is

bizarr filmtéma. Lapcsék Eta állás nélküli artistanő volt, de nem szerette a férjét. Azonban nem válhatott el tőle, mert befanult táncszámuk volt és azt remélték, hogy egyszer mégis csak kapnak szerződést s akkor szükkése lesz a férj-partnerre.

A másik öngyilkos: színésznő. Szintén az uccán esett össze. Ridiküljében volt igazolványáról leolvasva a rendőr: Bársony Elly, a Városligeti Müszinkör starja. Telefonhívás: jöttek a mentők és Bársony Elly félóra múlva már meg volt mentve az életnek. És nagyon szomorúan mesélte el szörnyű tettének indító okait. Jómódu családból származott, de szülei kítagadták, amikor színpadra lépett. A Müszinkörben azonban csekély gázsit fizettek, éini pedig muszáj... és szegény Bársony Elly, mint annyi sok pályatársnője, előbb nyomorgott, aztán — gyermekeket szül. A gyermeke apjával, Blau Józseffel, külföldön ismerkedett meg, aztán hazajöttek Budapestre, de egy napon történt valami közöttük és Blau József Romániába távozott. Bársony Elly pedig ismét nyomorgni kezdett s mert már nagyon kétségbeesettnek látta az életet, el akart menekülni belőle. Tegnap este 11 órakor 30 gramm aszpírint vett s ő is, mint egysorsú kolléganője, az uccára ment sétálni. Reggelig a Müszinkör körül csatangolt, aztán göresök lepték el, nagynehézen a Dob-uccáig vándorolt, ahol összeesett.

Közgazdaság.

Zürichben 2.40, Párisban 15.80 a lej.

Helyi valutáinak. (Augusztus 6.) Pénz: Márka 50, dollár 218, angol font 1050, francia frank 6, lira 7, cseh korona 6.40, magyar korona 330, dinár 3.60, schilling 30.70, svájci frank 41. Áru: Márka 51, dollár 220, angol font 1070, francia frank 6.50, lira 7.50, cseh korona 6.60, magyar korona 320, dinár 3.80, schilling 31.20, svájci frank 42. **Kifizetések:** Berlin 53, Amsterdam 89.45 Newyork 221.25, London 1082, Páris 6.67, Milánó 7.55, Prága 6.58, Budapest 320, Zágráb 3.93, Bécs 31.40, Zürich 43.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus 6.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.60, Newyork 517, London 2515.75, Páris 14.80, Milánó 17.20, Prága 15.30, Budapest 72.35, Belgrád 9.14, **Bucuresti 2.40**, Varsó 57.50, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdezárlat. (Augusztus 6.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.60, Newyork 517.25, London 2516.50, Páris 15.50, Milánó 17.35, Prága 15.30, Budapest 72.35, Belgrád 9.12.50, **Bucuresti 2.40**, Varsó 57.50, Bécs 73.10.

Bucurestiben a tőzsdén ünneplés szünet volt.

= Hetipiaci árak. Burgonya 3—4, hagyma 5, tehénturó 16—20, juhturó 56, vaj 100—140, alma 5—8, körte 13—18, szilva 8, ringló 20, barack 40, szőlő 35 lej kilogrammonként kalarabé 1, kékáposzta 2—3, fejeskáposzta 3—8 lej fejeként, tojás 2 lej darabja, bab 10. lej

fel 40—50 lej literje, saláta 50 bani darabja, zöldbukorica 50 bani csővenként, zöldbab 10 lej kilogrammja, zöldbokorica 30 bani darabja. A baromfi piac árai: sovány liba 140—200, sovány kacsa 60—120, tyúk 100—120, csirke 30—90 lej párja, kövér liba 180—280, kövér kacsa 140—160 lej darabja. A gabonapiac árai: árpa 450, kukorica 560—580, zab 480—500 lej métermázsánként. Az állatvásár árai: hizott disznó 32—33, sovány 30 lej kilogrammonként élősúlyban, többi változatlan.

= Uj bankfiók Aradon. A Mezővárosi Takarékpénztár kérvényt nyújtott be a város mérnöki hivatalához, engedélyt kérve a Pestelui (Hal-tér) 1 számú ház átalakításához. A bank megvette a házat, ahol fiókot szándékozik alapítani.

Elfogott rablóbanda.

Egy elcsapott csendőrmester volt a bandavezér.

(Cernauti, augusztus 6.) Megírjuk, hogy néhány nappal ezelőtt egy fegyveres banda vakmerő támadást intézett a Cernautihoz közeli Serbauti község ellen, azonban a rablókat a község földesurának kastélya körül a közbe odamenekült emberek erős puskatüze megriasztotta. Az ügyben a cernauti csendőrség erőfeszítései indították s mára sikerült elfogni a banda tagjait. Megállapították, hogy a bandának egy tagja elbocsájtott csendőrmester volt a vezetője és eddig harminckilenc megalloást és rablást követett el.

Három román tisztet kivégeztek Oroszországban.

(Bucuresti, augusztus 6.) A „Popolo d'Italia“ híradása szerint a román kormány állítólag tiltakozó jegyzéket küldött a szovjet-

kormányának, amiért nemrégiben három román katonatisztet kémkedés gyanúja miatt Moszkvában kivégeztek.

SPORT.

O Küzdelem az ezüst koszorúért. AMTE—ATE 2:0 (1:0). Az első félidőben az ATE volt többet frontban, mégis az AMTE ért el goalt Teleky szép lövése révén. A második félidőben már az AMTE támadott többet és Auer II. éles szabadonrúgása megpecsételte a győzelmet. — Horváth (AAC) bíró hibás ítéletei ellen a játékosok állandóan reklamáltak, s ennek eredménye Auer II. és Grosz kiállítás volt. — Olimpia—Glória-CFR 1:0 (0:0). Nagy meglepetés. A Glória-CFR az első félidőben elkönnyelműsködte a mérkőzést, a második félidőben az Olimpia nagy lelkesedéssel fektet a játékba, s Barbu II. szép akciójával sikerült a döntőbe jutniok. Egy tizenegyeset Szabó P. a kapus kezébe rugott. Oravetz közepesen bíraskodott.

O Erdélyi atléták Budapesten. Budapestről táviratozzák: Budapesten az a hír terjedt el, hogy az erdélyi atléták mozgalmát indították, hogy az augusztusban lebonyolításra kerülő magyar országos atletikai bajnokságokon résztvegyenek. A hírrel kapcsolatban tudósítónk kérdést intézett a Magyar Atletikai Szövetség vezetőségéhez, amely kijelentette, hogy a magyar atletikai bajnokságok nyitnak és nemzetköziesek, s épen ezért semmilyen akadály nincs annak, hogy azokon bármilyen állambeli amatőr atléta résztvegyen. A Magyar Atletikai Szövetség szívesen látja a romániai, jugoszláviai és csehszlovákiai atlétákat is, akiknek ilyen módon alkalmuk lenne a magyar atlétákkal összemérni erejüket. A magyar atléták már szerepeltek a környező államok versenyein és most rajtuk a sor, hogy revansot vegyenek. A maguk részéről örömmel üdvözlük ezt a fontos és életrevaló ötletet, mert a példák mutatják, hogy a sport már sok olyan kérdést megoldott közmegegyezésre, ami felett a diplomaták hiába disputáltak a végletekig. Épen ezért kívánatos a romániai atléták akciójának legmelegebb felkarolása és a magyar szövetség a tőle telhető legmesszebbmenő kedvezményeket nyújtja a felmerült eszme megvalósításához.

O A vásárnapi mérkőzések bírái. Vonta-Victoria-pálva: d. e. 10 órakor Tricolor ifj.—V. Victoria ifj. Bíró: Jarmatzky, határbírák: Gombócz és Fáy. Ifj. u. 2 órakor Banataul törpe—V. Victoria törpe. Bíró: Hammermann, határbírák: Szilágyi és Putericiu, d. u. 3 órakor Intelegera old boys—V. Victoria old boys. Bíró: Behm Károly, határbírák: Behm B. és Pfeiffer, d. u. 4 órakor V. Victoria I—Intelegera I. serlegmérkőzés. Bíró: Fövényi, határbírák: Harangozó és Kovács, d. u. 6 órakor Banatul I—Wacker I serlegmérkőzés. Bíró: Gaál, határbírák: Reinhardt és Schlé. Unirea-pálva. D. u. 4 órakor LMTE. (Linnai Mun-

kás Testező Egyesület)—Unirea I. Bíró: Juhász, határbírák: Kravovszky és Schwartz. AAC-pálva. D. u. 6 órakor. MSE I (Marosvásárhelyi Sport Egyesület)—AAC I. Bíró: Oravetz, határbírák: Pavlovits és Fock.

O Galamblövőverseny Aradon. Az aradi vadászati felügyelőség augusztus 12—13-án délelőtt 10 órai kezdettel a Gloria-CFR-pályán nagyszabású élő-galamb és üveggömblövő versenyt rendez. Benevezések kizárólag a verseny kezdete előtt, a pénztárnál eszközölhetők. A versenyen összesen 57.000 lej nyeresémdíj kerül kiosztásra. A zsűri tagjai: G. A. Plagino elnök, A. Lahovary, Czárán János, Bohus László báró, Moldovan Grigore és Crisan Demeter. A versenyen a montecarlói versenyszabályok a mérvadók.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg 18763
Bruckner butorgyár raktárat
Arad, Str. Ghiba Birta 10.
Cégtulajdonos: VAJNA ADOLF.

MOZI.

xx „Patt és Patachon cirkusz“ nagy sikere az aradi Apollóban. Nagy siker mellett mutatta be az aradi Apolló mozgószínház a Patt és Patachon aranyosorozat I. filmjét. Ez a komédia egyike a legjobbaknak az eddig lejátszott Patt és Patachon-filmek közt. Eddig még soha nem látott trükkök kacagtatják meg a publikumot. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Az élet nyomorultjai“ ma, szombaton utoljára az aradi Urániában. Ma szombaton utoljára vetíti az aradi Uránia mozgószínház „Az élet nyomorultjai“ című mély hatású modern társadalmi drámát. A nagyszabású dráma főszerepét Rod la Rocque és Várkonyi Mihály alakítják. A közönség kérelmére rendelte meg ismét a mozgószínház igazgatósága ezt a slágerfilmet. Az előadások 5, 7 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Tengerészsors“ kalandorfilm vasárnapról az aradi Urániában.

xx Jön! „Bécs legvidámabb embere“ főszereplők: Várkonyi Mihály és Corda Mária.

xx Zigottó-esték az aradi Marosparti moziban. A humort kedvelő közönségnek ismét bő alkalma lesz, hogy másfél órán keresztül kacaghasson. Zigottó legújabb 8 felvonásos filmjében lép fel és az ő neve elév garancia arra, hogy aki a rendkívül mulatságos filmet megnézi, az egy kellemesen eltöltött est emlékével távozik a moziból.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Leégett a Jassi-i püspökség palotája

A kár meghaladja a tízmillió lejt.

(Jassi, augusztus 6.) Az elmúlt éjszaka folyamán borzalmas tűz pusztított Jassiban. Valamivel éjjel után, eddig ismeretlen okokból, kigyulladt a Lapuseanu-uccában lévő háromemeletes Elisée-palota, amely a jassi-i katolikus püspökség tulajdona s amely a tüzoltók minden erőfeszítése dacára, ugyszólván porráégett. A hatalmas tüzről az alábbi jelentés érkezett:

Jassi északi külvárosában lévő ortodox-templom öre éjjelután tüzet jelzett. A tüzoltóság nyomban kiérkezett a Lapuseanu-uccában égő palotához, ekkorra már azonban a tető és a harmadik emelet teljesen lángokban állott s már a második emeletet is fenyegetni kezdték a rohamosan terjedő lángnyelvek. A tüzoltóság teljes erővel elsősorban az alsó emeleti lakásokat üritette ki s csak aztán fordultak minden erővel a harapódzó tűz ellen, amelyet reggel kilenc órára sikerült végkép elfojtani. A palotában lakóknak szerencsére élve sikerült kimenekülniök a borzalmas lángok közül és a nagyobb értéket képviselő holmikát is még idejében megmentették. Mindazonáltal a tűz igen nagy pusztítást okozott. Az eddigi megállapítások szerint a kár meghaladja a 10 millió lejt

Este érkezett jelentés szerint a leégett ház még épen maradt kormos falai ma délután óriási robajjal összedőltek. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy a tűz keletkezésének és az érthetetlen bedőlésnek az okát megállapíthassák.

Örzik

a spanyol-francia határt.
Hajszja indult meg a gyanus idegenek után.

(Páris, augusztus 6.) Az Information perpignoni jelentése szerint Primo de Rivera diktátor ellen elfolytatott merénylet óta a spanyol hatóságok a határokat a legszigorúbban ellenőrzik. A legnagyobb az ellenőrzés a spanyol-francia határon, mert attól tartanak, hogy a Franciaországból kitasított gyanus idegenek legtöbbször Spanyolország felé fogja venni az útját. Még Borrás tábornokot, Catalonia szenátorát is őrizetbe vették, aki pedig csak barátai meglátogatására érkezett az egyik határmenti faluba. A tábornokot ezzel gyanúsítják, hogy szeparatista körökkel tart fenn érintkezést, és ezért egyelőre nem is bocsátják szabadon. A legújabb intézkedésekkel kapcsolatban a kormány rendeletet adott ki, amely szerint a hamis és kizító hírek terjesztését hatezer pezetaig terjedő

pénzbírsággal és börtönnel büntetik.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttékert nem vállalunk felelősséget

Válaszképen egyik délutáni lapban megjelent, személyemet érintő cikkekre, szószerint ideiktatom a ma kézhez vett következő levelet:

Arad, aug. 6.

Tekintetes Künstler Andor urnak Arad.

Meglepődéssel olvastuk az egyik délutáni lap e hó 6-iki számában megjelent és Ön ellen megirt tendenciózus cikket és kijelentjük, hogy annak tartalmával nem azonosítjuk magunkat. Ön az árleszállítás időpontjában itthon sem volt, külföldön tartózkodott s bennünket nem befolyásolt az árak megállapítására, vagy azok emelésére. Tisztelettel „Idet” szállítási és menetjegyiroda Arad. Schreiber s. k.

A fentiekhez hozzátenni valóm nincs.

KÜNSTLER ANDOR, a Künstler Visumiroda tulajdonosa.

Egyesült autócég gyártmányai elhelyezésére

biztosítékkal rendelkező
ügynököket keres.
Lerakatot is létesítenek.

Bővebbet: SZABÓ DROGUERIA Arad.

Árjában, forgalmas utcában, több különböző nagyságu tűres telek,

nyugvott tüzlet céljára kiválóan alkalmas 4 szobás sarokház, előnyös fizetési feltételekkel olcsón eladó.

Kizárélagos megbízott: Gyöffy „MURES” Irodája Arad.

Eladó: egy „FIAT” 505 gyártmányu hét üléses, egy „FIAT” 501 gyártmányu négy üléses és egy hétüléses

DAIMLER AUTO!

Bővebbet: Szabó drogueria ARAD.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden apró hirdetés: Ára hétköznap 4 lej — bani, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket 4. u. 5 óráig vesszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A közzététel fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalma miatt fogva érdeklő alakjában nem körülhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon utján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Alkalmazás.

ÜGYES kézilány jó fizetéssel felvétetik „Suzanna” kalapszalonn. Arad, Str. Bucur (Főtűvös-u.) 15-17. L. 10369

KIFUTÓ LEÁNY azonnal felvétetik Arad, Str. Consistoriului 12. I em. feljárt hátul az udvarban. 600

EGY gépész, ki a gézekéhez ért, keresetlik a Csálát szállótelepre. 4778

FŐZNI tudó minden es bejárónő keresetlik. Cim Arad, Str. Moise Nicoara 1. Özv. Gerdanovitsné. 16777

JÓZANÉLETŰ, nőtlen molnársegédet keresünk azonnali belépésre. Zsófia Hengermalom Nádlac. 4758

Vétel és eladás.

BENZ automobil üzemképes állapotban 18-24 HP. 6 üléses eladó. Gáspár, Arad, Str. Horia 2. 4615

IRÓASZTALOK. könyvszekrények, amerikai rolós iratszékény, vitrin, keleti szmirna és perzsaszőnyegek, férfikabátok, fru nadrágok, zongorák, gyári ebédlő szőnyegek, ebédlő háló. uri szoba, antik comód intarziás szalon, szalonberendezések, függönyök, storeok, plüsch asztal és scheslonteritők, asztalneműk, festmények, virágállvány, asztalok, ebédlő székek; antik álló tükrök, fotelok, gyermekkocsik, különböző butordarabok, asztali lámpák, villanylámpák, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

SIRKERT a felsőtemetőben cementezett sírúreggekkel és emlékművel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4755

EZÜSTÖT, pianinót, zongorákat, szőnyegekkel magas árban veszek. Salon Artistique Arad, Fischer Eliz-palota. Antik butorok részletre kaphatók. 206

ANTIK BUTOROKAT. különböző szoba-berendezéseket, egyes butordarabokat, íróasztalokat, székeket, perzsa- és gyári szőnyegekkel, fehérneműeket keresek sürgősen bizományba s azok gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

Ingatlan.

UJ HÁZ Ujmikelakán 75.000 lejért eladó. Értekezhetni Ujmikelaka baloldali első-ucca 15. 4782

Különféle.

FELDMANN óra és ékszerüzlete Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 2. Olcsó árak. Preciz órajavitás. 4308

Ma nagy disznótoros-vacsora a „Marilla” terrazon

Arad, Str. Minervei (Ilona-ucca) végén. Vegyes töltelék, párolt káposzta. Páncs izel. Cigányzene. Tánc. Reggel 8 óráig nyitva. Szives pártfogást kér:

Schwarz Andor, vendéglős.

Villanymotort

egy 0.3 vagy 0.5 lóerős kétfázisú 2x105 volt

megvételre keresünk

Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Vendéglő átvétel

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy Aradon, a Str. Consistoriului és Str. Bratianu (Batthyány és Weitzer J.-u.) sarkán levő volt Werkmeister-féle

vendéglő én kerthelyiséget átvettem. Főtörekvésem mindenkor az leend, hogy a felszolgáló kiváló italaimmal, elsőrendű hűdég és meleg ételleimmel nagybecsű vendégeim meglégedését kiérdemeljem. — Abonens I. rendű 1500 lej, II. rendű 1200 lej. — Minden éjjel 3 óráig nyitva. Elsőrendű zenekar. Szives pártfogást kér:

Margarete K. Kanter.

ÉRTESÍTÉS.

Értesítjük a n. é. hölgyközönséget, hogy cégünk „Élité” kalapszalonn néven a régi helyiségünkben megszűnt és azt „Suzanna” néven Aradon, Eötvös-ucca 15-17. sz., I. alatt folytatjuk.

Tisztelt vevőinknek továbbra is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk és szives pártfogásukat kérjük.

Kiváló tisztelettel:

WALDER MICI,
KRAMER RÓZSI.

10368

Teljesen új 75.000 lejes finom

hálószoba

52.000 lejért eladó.
Arad, Calea Saguna No. 138.

Leány tan- és nevelőintézet

HANAUSEK — STONNER,

I., Wien, Weihenburgergasse 10-12.

Alapítva 1882-ben.

Öt nép- és három polgári iskolai osztály.

Legjobb felső tanfolyamok, internátus, német-internátus, externátus, nyelvtan, zene- és festőtanfolyamok. Alapos testi és szellemi nevelés.

az eredmény,

ha az Aradi Közlönyben

hirdet,

mert minden városban, faluban, pusztán, tanyán

el van terjedve!